

„To ni bilo nič posebnega; leto in dan v tamnici sedeti za takega korenjaka nič ni.“

„Kaj pa je zopet preteklo zimo v bližnjem mestu bilo?“

„To ni bila ravno tolika nesreča; sodnika je enmalo po herbtu nabunkal, pa je za vse skupaj samo tri mesce zapert bil.“

„Dosti je to; kadar bomo koruzo okopovali, bo še le 22 let star, pa je že dve leti v ječi sedel!“

„To mu nič ne škoduje; vidil boš, da se bo še pobiljšal.“

„Vidim že zdaj, kako se je pobiljšal; komaj je iz jetnišnice prišel, se je že z vojaki pretepal; pervega je vergel, da mu je roko polomil, drugemu je nogo pokvaril, tretjemu je pa glavo razbil. Zavaljo tega ga zdaj išejo, pa ga nikjer zaslediti ne morejo. Dobro vem, da ne hodi peš, akoravno mu jaz nisem konja dal.“

„To je hvale vredno, da ne hodi peš; peš naj hodi, kdor jahati ne zna. Vidiš Martin, da si sam kriv, da je tvoj sin tat; zakaj mu konja ne daš?“

„Zakaj bi mu jaz konja dal, saj je pred štirimi leti od tebe verlega žrebca dobil, zakaj ga je šel prodavat?“

„Zakaj? moj Bog! hotel je namreč vediti, kako se z dnarjem po svetu živi. Za žrebca je gotovo veliko dobil; to je bilo krasno živinče, jaz sam sem ga bil na Ogerskem ukr...“

Komaj je poslednjo besedo pogoltnil, skoro bi se bil zarekel. Vendar k sreči Martin na njegovo govorjenje pazil ni, marveč je svojega hudobnega sina obžaloval. Mi pa lahko vemo, zakaj je sosed Jaka Janeza tako pridno zagovarjal. Čez nekaj časa se Martin zopet zdrami ter reče: „Jaz bi mu še vse to odpustil, ako bi le vedil, da je kedaj v svojem življenju kaj dobrega storil.“

„O dostikrat se je dobro obnašal in je priden bil, pa kar še do zdaj ni bilo, še pa bo; boš vidil, da še bo iz Janeza pošten človek.“

„Jaz še nisem nikoli od njega nič dobrega slišal; ako ti kaj veš, povej mi, prosim te!“

„Dosti, moj Martin, dosti! odgovori sosed Jaka, ter se pripravlja kaj dobrega od Janeza povedati; pa kmalo je spoznal, da je to težje, kakor je izperva mislil. Preden je začel govoriti, je popil zadnjo kapljico vina, ki je bila v kozarcu.“

„No, zakaj ne govoriš? povej kaj, povej; prav rad bi slišal kaj dobrega o mojem sinu“ — mu reče Martin ter se britko nasmeja.

„Veš kaj — pravi Jakob — prinesi še vina, potlej se bova še dalje pogovarjala.“

Martin vstane in gré po vina. V tem je imel Jaka dosti časa razmišljevati, kaj je Janez dobrega storil.

„No, ti je prišlo kaj na pamet?“ ga popraša Martin, ko nazaj pride in vino na mizo postavi.

„Čakaj še enmalo“ odgovori, si kupico natoči, pipo nabaše in zapali, potem pa začne: „Povej mi, Martin! kaj je tvoj Janez na poslednjem sejmu hudega storil?“

„Kaj je storil hudega? jaz ne vem nič družega kakor to, da je na sejm šel z enim konjem, nazaj domú je pa dva prignal, akoravno ni imel vinarja v žepu.“

„Pa kaj mu to škoduje? saj ga niso zasačili. On je bil pri sv. Ani na proščenju; ali je tudi tam kaj hudobnega napravil? tam se je vendar dobro obnašal!“

„Prav dobro, sosed! pretepal se je in skorej bi bil nekega tkalca ubil.“

„Kaj je zato njemu mar? prav se zgodi tkalcu, zakaj je pa šel na proščenje; naj bi bil domá ostal, pa bi se mu ne bilo nič zgodilo. Pri hiši pa Janez vendar dobro gospodaril in se hvalevredno obnaša.“

„O, se vé da! Lani sem ga bil poslal, da bi mi pšenico posejal, pa je še letos čakam, ker še ni prišla iz zemlje.“

„Kaj praviš?“ — ga popraša naglo Jaka.

„Šel je orat, pa je nesel seme v vas in ga je prodal, potem je prazno njivo izoral in povlačil.“

„A to je pa res preveč! Tega mu ne moreš odpustiti; to ni prav, da je očeta tako okanil; kadar bo nazaj domú prišel, pošlji ga k meni, jaz ga že bom okregal, da bo imel dosti.“

„Kakor pes mara on za kreganje; beseda se ga ne prime.“

„Če se ga beseda prijela ne bo, se ga bo pa palica; pošlji ga samo k meni, jaz ga bom gotovo naučil, kaj se pravi pokoren biti.“

„Ne verjamem, da bi ga kdo razun samega Boga pobiljšati mogel.“

„Kaj pa zopet govoriš? ti nisem rekel, da tvoj Janez še bo enkrat pošten človek. Nikar ne žaluj, boš vidil, da je resnica kar sem govoril. — S Bogom!“

Dve leti ste pretekle po tem pogovoru. Janez je živel kakor popred; od pobiljšanja ni bilo ne duha ne sluha; še zmirom je večje hudobije doprinašal, dokler so ga zasačili in k smerti obsodili. Njegov oče tega ni več dočakal; neumni sosed Jaka pa, ko je toliko zagovarjanega Janeza na vešalah vidil, je zdihnil: „Škoda za tega človeka; lahko bi bil danes ali jutri pošten človek!“

Kar je Janezek bil, je Janez ostal.

Cestnikov.

Dopisi.

Iz Kopra 25. junija. G. B. — Naj Vam povem tudi letos, po čem se tukaj svilni mešički (kokoni) prodavajo. Šembrano dragi so; to mora vsak reči; srečen ta, kateri jih veliko ima! — Po 4 do 5 gold. funt se prodavajo vsi tisti kokoni, kateri so zdravi in za seme popolnoma pripravi; za seme so pa vsi istrijski mešički, če so bili le snažno deržani. Od bolezní se letos nič ne sliši. Na Laškem je pretečene letá, kakor je znano, vse svilne gosence neka bolezen napadala, in zato iščejo Lahí povsod, na Turškem, na Gerškem, še v Kini zdravega semena. Al, kakor pravijo, med vsem najbolj zdravo je isterško seme, in zato cena toliko raste, da kmetica za en jerbas kokonov po 150 do 200 gold. domú prinese! — Tudi na Kranjskem menda še te bolezní ni; tedaj, Kranjci! zasadite murb, poiščite dobrega semena svilnih gosenc, pridelujte svilo, in obogatili bote. Pomislite le to, da Lahí samo na našem Laškem vsako leto okoli 75 milijonov goldinarjev skupijo za svilo (žido). Ni tedaj prazna, pečati se s svilorejo! *)

Iz Buj v Istri 28. jun. Fr. V. — Sopot je prišlo 9 Lahov galete kupovat; kupili je bodo kakih 25 centov; po 3 gold. 60 kr. do 4 gold. 20 kr. nov. dn. plačujejo funt, to bo pa samo za seme; kar je več, jo nosijo v Koper, kjer jo tudi po dobri ceni plačujejo. Zastran vojske na Laškem je letos dosti manj Lahov došlo; ti, kateri so tukaj pri nas, so iz Vičence in njene okolice. — Kar letino zadeva, je dosadaj, tukaj pri nas vse prav lepo; ako nam to Bog pusti, bomo imeli vsega za potrebo.

Iz Železnikov 30. rož. — Saj bi Vam, ljube „Novice“, večkrat rad kaj dopisal iz naših krajev, al včasih manjka časa, še večkrat pa gradiva za pisanje. Nabral bi pač večkrat lahko cele koše novic; ker pa navadno nimajo ne glave ne nog, je najbolje, da se o njih molči. Tudi drugje, slišimo, nek ni veliko boljše. Od vojske na Laškem — bodi milemu Bogu potoženo! — res dozdamo še nič kaj dobrega slišali; al ker se kolo sreče vedno suče in obrača,

*) Kako je drugod po Kranjskem, ne vemo, — to pa moremo povedati, da na vertu kmetijske družbe, ktera se je letos pod vodstvom vredništva podpisanega pervikrat močno sviloreje prijela, so červíci popolnoma zdravi in kaj veseli predejo žlahno svilo. Več od letošnjega pridelka, kdo da nam je seme dal, — kdo je červíčem jéd pokladal, — kako smo murve obrezovali itd., bomo povedali ob svojem času. Vred.

upamo, da tudi našim junaškim vojakom nastopili bodo boljši dnevi, dnevi sreče, dnevi slave. — Dežja smo imeli letošnjo spomlad skozi in skozi obilno. Vsled tega je sadje v naših krajih zlo zamorjeno; tudi žita so zlo polegle. Lanú bo precej, še več pa sena; — da bi le vreme tako ostalo, kakor je že ene dni. Bčelice so božice, ker jim je bilo vreme letos zlo zlo sovražno. — Kupčija je posebno v Terst skoraj popolnoma ob tlà, tudi denarnega drobiža čedalje bolj primanjkuje; včasih človek deset hiš stakne in obleta, prej da ga za goldinarček dobi. To nam je silna zadrega. Iz našega kraja naj bo za danes dovolj; vé pa, ljube „Novice“, naznanite nam kmalo kmalo prav obilno veselih reči od naših fantov na Laškem. **Z Bogom.**

Jos. Levičnik.

Iz Ljubljane. Tako imenovani „češnjev sejm“ se je v pondeljek slabo začel; drugokrat, če je bil sejm slab, je le kupca malo bilo; tabart pa „med utami“ tudi nobena večjega štacunarja iz unanjih krajev ni bilo, ki bi bil blaga naprodaj pripeljal; živinski sejm pa je bil poln, živina draga. — Silna vročina nas tare; „ker je že pri nas taka, kakošna more še le na Laškem biti“, se sliši pogostoma milovanje zlasti bolnih in ranjenih vojakov, katerih skoraj vsaki dan le-sem pripeljejo. Kdor se hoče prepričati, da je res veliko miloserčnosti v našem mestu, naj gré na kolodvor ljubljanski in vidil bo, kako vse hrepení, ranjene ovezati, žejne napojiti, lačne nasititi itd.; zlasti naše gospé in gospodične se obnašajo ko prave samaritanke. — Ker se še zmiraj sila veliko vojakov in streliva po železnici na Laško vozi, je vodstvo dunajsko-teržaške železnice oklicalo, da od 1. dneva tega mesca bo začasno vsaki dan le ena vožnja za ljudi med Dunajem in Terstom še ostala in sicer tista, ktera iz Dunaja 40 minut po osmih zvečer v Terst, iz Tersta pa ob šestih zvečer na Dunaj gré. Temu oklicu omenjeno vodstvo še pristavlja, da upa, da s tem edinim vozom se bojo mógli vsi popotniki prepeljevati, — blago pa in sicer tudi tisto, ki se je dosihmal pod imenom „Eilgut“ prepeljavalo, bo pa že moglo, če bo sila, včasih zaostati. — Cesarskemu civilnemu in vojaškemu vladarstvu kakor uradnikom deželnega poglavarstva v Milani, kjer je njih služba jenjala, ko so Milan Sardinici in Francozi posedli, je ukazano, se v Ljubljano preseliti in tukaj začasno ostati; več družin je že tukaj.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz bojišča na Laškem. Od boja, ki je bil na Kresa dan med rekama Chieso in Minčiom, in ki je najhuji bil pri Solferinu, smo zdaj po popolnoma verjetnih naznanilih zvedili, da je bil ena najgroznejših vojsk, kar jih svet pozná. Ne bomo je veliko napak zadeli, ako rečemo, da v vsem skupaj na naši in sovražnikovi strani se je bilo ta dan okoli 400.000 vojakov z 500 kanonami. „Presse“ pravi, da 190.000 Francozov in Sardinov je stalo naši armadi nasproti, ki je štela 130.000 vojakov. Kakor je francozko-sardinsko armado napeljeval sam cesar Napoleon, tako je tudi naši armadi bil zapovednik sam cesar Franc Jožef. „Veroneški časnik“ pripoveduje, da kjer je bil boj najhuji, je bil Franc Jožef zraven od zora do mraka; še le, ko so ga generali prosili, naj se ne poda v toliko nevarnost, se je vstavil na manj nevarno mesto. Strašen je mogel biti boj in grozno veliko kervi se je prelilo: to vidimo iz števila ubitih in ranjenih na obéh straneh. Dolgo je bila naša armada zmagovavka, dokler ni francozki general Niel sredine naše armade prederl in sovražniku zmago pridobil; general Niel je napeljeval francozko središče, ki je štelo 45.000 pešcov in konjikov; od 4. zjutraj do 4. popoldne ni mogel nič opraviti; še le ko mu je došlo več pomoči, je zmagal, in tako kervavo vojsko tega dneva končal; za to zmago ga je cesar Napoleon za maršala povzdignil. Po naznanilu vladnega francozkaga časnika „Moniteur-ja“

štejejo Francozi mertvih in ranjenih 12.000 mož, med temi 720 oficirjev, Sarcinci pa 5525. „Wiener Zeitg.“ je dosihmal naznanila 2079 mertvih, med temi 74 oficirjev, ranjenih pa 8128, med njimi 376, tedaj v vsem skupaj 10.207 naše armade; pa to število — kakor pravi — še ni popolno; tudi tistih vojakov, ki se pogrešajo, še ni povedala. Od Zuavov, ki jih imajo Francozi seboj, se piše, da se bojujejo na posebno vižo, ktero so se naučili v Afriki od prekanjenih beduinov; vležejo se namreč ko da bi mertvi bili na zemljo in tako ležé, dokler ne pride predna straža sovražnikova blizo njih; zdaj pa hitro kviško planejo, oficirje pokoljejo in se potem v beg podajo. — Kaj se je dalje po ti kervavi vojski zgodilo, se ne vé. Iz Verone se je pisalo 1. dan t. m., da so cesar še zmiraj tam in da so zdravi; razun nekterih majhnih bitk prednjih straž se ni nič zgodilo. Iz Pariza pa po telegrafnem pismu iz Valleggio 1. dan t. m. „Moniteur“ piše sledeče: „Cela francozko-sardinska armada je šla čez reko Minčio; Sardinici se pripravljajo terdnjavo Peschiero obsesti; armada princa Napoleona z 35.000 vojaki se je združila s francozko; eno njeno kerdelo stoji v Goiti in preží na Mantovo (Mantua), drugo kerdelo se zbira v Brešii, da bo čulo nad tirolskimi soteskami“. Garibaldi je ukaz dobil, naj zgornji Veltlin proti soteski Stelvio s svojo četo obsede.

Iz Dunaja. Višje armadno poveljstvo gledé na to, da preobilna gnječa ranjenih ali sicer bolnih vojakov v vojaških bolnišnicah bi utegnila hude in celó kužne bolezni izcimiti, je te dni na znanje dalo, da nima nič zoper to, ako bolniki, kateri nimajo hudih ran ali kateri so že preboleli pa so še slabi, bolnišnice zapusté in se kam drugam podajo, dokler niso popolnoma zdravi; takim prostakom (gmajnarjem) po dovoljenji višjega poveljstva ne gré tedaj samo le postavnih 14 kraje. na dan, temuč tudi dnarno pobotanje za kruh in vse drugo, kar prostak še sicer na dan dobiva. Ker se je nadjati, da se bo obilo dobrotnikov ali takih sosesk (občin) našlo, ki bojo revne vojake brez plačila k sebi vzeli, in ker bo cesarska kasa pri vsem tem za vsakega plačala kar mu gré, si morejo soseske iz takega nabranega dnarja zaklad napraviti, iz kterega morejo druge manjše stroške poplačati, kateri utegnejo s tem oskerbovanjem bolnikov sklenjeni biti.

— Minister unanjih oprav grof Rechberg gré te dni spet v Verono.

— V veliki sinagogi v Leopoldovem predmestji je 25. dan t. m. judovski duhoven dr. Jelinek pridigoval o sedanji vojski in pri tej priliki vediti dal, da tudi judje se hrabro vojskujejo za cesarja in domovino. „12.000 judov — je rekel — je v vojski na Laškem, in tisti oberstlajtenant Salemsfeld, kateri je pri Magenti eno že zgubljeno bandero sovražniku iz rok zvil, je jud“.

— Dunajska banka je naznanila svoj dnarni stan v pretečenem mescu rožniku. Gotovina njena se je pretekli mesec spet za 10 milijonov zmanjšala in je znesla konec mesca 79 milij. in 785.997 gold., — bankovcov je pretekli mesec spet za 429 $\frac{1}{4}$ milijonov gold. več med ljudi dala, tako, da jih je konec preteklega mesca bilo v vsem skupaj za 453 milij. in 752.407 gold. med ljudstvom.

— Stare bankovce po 1000 gold. bojo cesarske kase jemale še do 31. oktobra, — tiste po 100, 50, 10, 5, 2 in 1 gold. pa bojo vse bankne kase jemale še do 30. listopada (novembra); na Dunaji jih bo banka jemala še do konca tega leta. Veljava vseh starih bankovcov je tedaj po tem takem podaljšana.

Iz Českega. Iz Prage se piše, da vsled višjega povelja je natiskovanje Palackove „zgodovine česke“ ustavljeno; v poslednjem zvezku popisuje Palacki zgodovino Jurja Podiebradskega, za ktero je slavni pisatelj mnogo dosihmal neznanih izvirnih pisem našel in porabil.

Iz Benetk. Vse postopače, kateri niso mogli skazati